

การปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชีและการพัสดุ
ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช

วิจิต พินสุวรรณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2545

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

การปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชีและการพัสดุ
ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช

วิจิต พินสุวรรณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาลัทธิปริยญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2545

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

ISBN 974 - 316 - 105 - 8

**WORK PERFORMANCE ON FINANCE , ACCOUNTING, AND SUPPLY
OF NAKHON SI THAMMARAT PROVINCIAL
EDUCATION OFFICE**

WICHIT PINSUWAN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirement for Master of Education

Degree in Educational Administration

Graduate School, Rajabhat Institute Nakhon Si Thammarat

Academic Year 2002

ISBN 974 - 316 - 105 - 8

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชีและการพัสดุ สำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช
ผู้วิจัย	นายวิฑิต พินสุวรรณ
สาขา	การบริหารการศึกษา
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล นิมสุวรรณ
กรรมการที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.วีรวรรณ ศิริจิรกาล

การศึกษาวิจัย ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์และขอบเขตที่จะศึกษา 4 ประเด็นสำคัญ คือ กระบวนการ ปัญหา สาเหตุของปัญหา และมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหา การปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชี และการพัสดุ ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช

โดยใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพภายใต้กรอบแนวคิดการบริหารแบบวงจรเดมมิ่ง การเก็บข้อมูลใช้วิธีการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ วิเคราะห์ข้อมูล และวิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า

1. กระบวนการ ซึ่งครอบคลุมการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ ประเมินผลและการพัฒนา ปรากฏว่า

1.1 การวางแผน ประสบผลสำเร็จในระดับที่น่าพอใจ ทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และผู้บริหารเข้าใจวัตถุประสงค์ เป้าหมาย กลยุทธ์ บทบาทหน้าที่ การพัฒนาคนและวิธีการปฏิบัติงาน สอดคล้องกันเป็นอย่างดี

1.2 การปฏิบัติตามแผน ซึ่งครอบคลุมถึงการนำแผนและกลยุทธ์ที่กำหนดไปปฏิบัติ ระบบการเก็บรวบรวมข้อมูล และระบบการรายงาน พบว่า

1.2.1 การนำแผนและกลยุทธ์ ที่กำหนดไปปฏิบัติในการให้บริการ ด้านการเงิน การบัญชีและการพัสดุ มีการอำนวยความสะดวกแก่การปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด เป็นอย่างดี

1.2.2 ระบบการเก็บรวบรวมข้อมูล มีการตรวจสอบ การนิเทศ และการบริหารข้อมูลภายในหน่วยงาน เอกสารหลักฐานการปฏิบัติงานมีการอ้างอิง ระเบียบ กฎหมายของทางราชการ แต่การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการควบคุม ยังอยู่ระหว่างการวางระบบการควบคุมภายในของคณะทำงาน

1.2.3 ระบบการรายงาน การเงินและงบประมาณ มีรายงานผลการตรวจสอบการพัสดุประจำปีงบประมาณ และรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผน สามารถดำเนินการได้ตามระเบียบ กฎหมายของทางราชการ แต่การรายงานผลการตรวจสอบภายใน ยังมีปัญหาอุปสรรคอยู่เพราะเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในของจังหวัดไม่ได้เข้าตรวจสอบเป็นเวลาหลายปี

1.3. การตรวจสอบประเมินผล มีการตรวจสอบประเมินผลสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต ซึ่งปรากฏผลดังนี้

1.3.1 สภาพแวดล้อม พบว่าบุคคลและหน่วยงานทางการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งมีจำนวนค่อนข้างมากและมีความหลากหลาย ทำให้มีความยุ่งยากในการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้

1.3.2 ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ บุคลากร อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์มีศักยภาพค่อนข้างสูง แต่อำนวยต่อการปฏิบัติงานการให้บริการพอสมควร

1.3.3 กระบวนการ เป็นกระบวนการที่กำหนดโดยระเบียบ กฎหมายของทางราชการ ซึ่งมีขั้นตอนในการปฏิบัติมากและผู้ปฏิบัติมีความจำเป็นต้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด จึงเป็นกระบวนการที่ไม่เอื้ออำนวยต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามภารกิจการปฏิบัติงานให้บริการมากนัก

1.3.4 ผลผลิต พบว่าการให้บริการเป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้บริการ ในด้านการต้อนรับ ความรวดเร็วและบรรยากาศ อยู่ในระดับที่ดีมาก

1.4 การพัฒนา มีการจัดทำมาตรฐาน การปรับปรุงมาตรฐาน และการบริหารมาตรฐาน ดังต่อไปนี้

1.4.1 การจัดทำมาตรฐาน และการปรับปรุงมาตรฐาน เป็นการกำหนดมาตรฐานตามระเบียบ กฎหมายของทางราชการซึ่งมีการปรับปรุงมาโดยลำดับ แต่ปรากฏว่ายังมีวิธีการปฏิบัติที่ยังยาก มีขั้นตอนการปฏิบัติมากเช่นเดิม

1.4.2 การบริหารมาตรฐาน มีการดำเนินการเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะการปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมายของทางราชการ ซึ่งได้มี

การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องในหลายรูปแบบ ได้แก่ การนิเทศและสอนงานโดยผู้บริหาร ประชุมประจำเดือน จัดแฟ้มระเบียบกฎหมายไว้เป็นหมวดหมู่ และประชุมเชิงปฏิบัติการ

2. ปัญหา สาเหตุของปัญหาและมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหา พบว่ามี ปัญหาสำคัญ ดังนี้

2.1 ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรมีความรู้ความสามารถในระเบียบกฎหมายไม่เพียงพอที่จะใช้ในการปฏิบัติงาน

2.2 ปัญหาเกี่ยวกับรูปแบบและวิธีการปฏิบัติงานรวมถึงระเบียบกฎหมายของทางราชการ ยังไม่เหมาะสม และเอื้ออำนวยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ และเกิดความพึงพอใจต่อผู้รับบริการได้

จึงต้องมีมาตรการในการป้องกันแก้ไขโดยการพัฒนาบุคลากรด้านความรู้ ความสามารถ อย่างต่อเนื่อง และพัฒนารูปแบบวิธีการในการปฏิบัติงานให้มีความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการมากยิ่งขึ้น

ABSTRACT

The Title	Work Performance on Finance, Accounting, and Supplies of Nakhon Si Thammarat Provincial Education Office
The Author	Mr. Wichit Pinsuwan
Program	Educational Administration
Thesis Chairman	Assistant Professor Dr. Phaisarn Nimsuwan
Thesis Advisor	Dr. Veeravan Sirijirakal

The study was intended to find out the four important aspects on procession, problems, origin of problems, and the method of preventing and solving problems on finance, accountancy and supplies of Nakon Si Thammarat Provincial Education office.

The quality study was used under the conceptual framework of Demming circle model in administration process. The data were collected by the document study, informal interview, brainstorming, and participative observation. The data were analysed and presented in a descriptive form. The results of the study were:

1. **The process of work performance.** The process of work performance which covers the planing, implementation, evaluation, and development are as follow:

1.1 **The planning process.** The planning process is at the satisfactory level. The authorities and the administrators can understand the objectives, the goals, strategies, and the methods in personnel development and work performance.

1.2 **The implementation process.** The implementation process which covers the formulated plan, strategy, data collection, and the report system were found as follow:

1.2.1 The strategy and planning implementation for servicing concerning finance, accountancy, and supplies were well regulated and controlled to meet the appropriate level of work performance.

1.2.2 The collecting data system has been examined, supervised and administrated regarding to the rules, regulations and official legality. However, the data collection control system is still on the formulating process of the internal control working group.

1.2.3 The reported system, finance and budget system were reported and supplies were examined every budget year. The tasks were based on the rules and official legality. However, there were some problems concerning the internal audit because the provincial authorities have not examined for many years.

1.3 **The evaluation.** The evaluation on context, input process and output system was as follow.

1.3.1 **The context.** There were a lot of clients with various context aspects which cause difficulty to meet the effectiveness and efficiency in terms of services.

1.3.2 **The input.** The input such as personnel, buildings, instruments, and material were at the clients's high level of servicing satisfaction.

1.3.3 **The process problem of servicing.** Owing to the strict rules, regulations, and too many steps of processing, the process did not subsidiary support the efficiency and effectiveness of the services.

1.3.4 **The output.** The reception, rapidity and the service atmosphere were at the high level.

1.4 **The development.** The setting, improving and administrating standards were as follow:

1.4.1 **The standards.** The standards were formulated and improved continually according to the official rules, regulations and legality. However, there have still been some difficulties in implementation because the process of operation is still complicated with many steps.

1.4.2 **The Standard administration.** Several seminars were set to continually develop the staff in many ways such as supervision and coaching, monthly meetings, legal topic filing and workshops.

2. **The problems.** There were many factors which caused the following problems:

2.1 Lack of staff who were proficient in discipline legality.

2.2 The legal forms and treatments were not suitable to work. They can not support the efficiency in working.

Consequently, we should develop the procedure of preventing problems by enhancing the staff efficiency continually and develop the process of working to become more convenient and more rapid in offering services.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือ แนะนำอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล นิรมสุวรรณ ประธานกรรมการที่ปรึกษา และอาจารย์ ดร.วีรวรรณ ศิริจิรกาล กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัย ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ดร.สายสวาท เกตุชาติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชิต ปุริไลตม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี จันทร์หา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธงชัย มาศสุพงศ์ อาจารย์นิติยารัตน์ คงนาลึก ที่ให้ความกรุณาให้ข้อคิดเห็นแนะนำ และคอยให้กำลังใจ

ขอขอบพระคุณนายจ่ารัฐ พรหมสุวรรณ ศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ที่สนับสนุนให้ศึกษาต่อ นายศลใจ วิบูลกิจ ศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช นายเชษฐ เพชรานนท์ ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช ว่าที่ร้อยตรีวัฒนา ไกรนุกูล ดร.กิตติกร ช้วยหนู นายดุสิต หวันเหลี่ยม ที่ให้คำแนะนำ นางอาภรณ์ หัสติสาร ที่ช่วยอ่าน ตลอดจนเพื่อนข้าราชการสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด อำเภอลำปางและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนทุกคนในจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาและขอขอบคุณ นางอรทัย น.ส.จันทร์วรรณ และ ด.ช.วีรธรรม พินสุวรรณ ที่คอยให้กำลังใจ

ประโยชน์และคุณค่าของงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่คุณพ่อ คุณแม่ ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

วิจิต พินสุวรรณ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ

ก

กิตติกรรมประกาศ

จ

สารบัญ

ฉ

สารบัญตาราง

ช

สารบัญภาพและแผนภูมิ

ณ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
	ขอบเขตของการวิจัย.....	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
	ประโยชน์ของการวิจัย.....	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
	การบริหารแบบวงจรเดมมิ่ง.....	7
	การระดมพลังสมอง.....	28
	การปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชีและการพัสดุ.....	31
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	45

	๗
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
สภาพทั่วไปของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	49
กระบวนการการปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชีและการพัสดุ.....	58
ปัญหา สาเหตุของปัญหา และมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหา.....	94
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	106
สรุปผลการวิจัย.....	107
อภิปรายผลการวิจัย.....	116
ข้อเสนอแนะ.....	119
บรรณานุกรม.....	121
ประวัติผู้วิจัย.....	124

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 การรับจ่ายเงินสวัสดิการครูโรงเรียนเอกชน.....	3
2 ระบบการตรวจสอบประเมินผลแบบ CIPP.....	22
3 อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชีและการพัสดุ.....	70
4 ผู้รับบริการพึงพอใจการให้บริการของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด.....	72
5 หลักฐานขอเบิกเงินสวัสดิการครูโรงเรียนเอกชนค้างจ่าย.....	97

สารบัญภาพและแผนภูมิ

ภาพ	หน้า
1 มาตรฐานคือเครื่องมืออำนวยการรักษาระดับคุณภาพที่ได้รับการปรับปรุงแล้ว	27
แผนภูมิ	
1 ระบบการรายงาน.....	15
2 แผนภูมिरูปแบบและวัตถุประสงค์ของการประเมินผลแบบ CIPP.....	22
3 โครงสร้างการแบ่งส่วนงานภายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด.....	51
4 โครงสร้างการบริหารงานบุคคลของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด.....	53
5 โครงสร้างการแบ่งงานด้านการเงิน การบัญชีและการพัสดุ.....	55
6 โครงสร้างการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการเงิน การบัญชีและการพัสดุ.....	57